1875. VII. évfolyam. 207. szám. Hétfő, október 25.

Előfizetési árak:
Helyben es postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél.— Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „független ségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Elmefuttatàs.

Az idő, e vén marczona bakkancsos, nem politikáról, miként az emberek, hanem lassunak tetsző szárnymozdulataival, senki és semmire nem várva, jobbra vagy balra tekintés nélkül, sima vagy rögös utjain halad kérlelhetlenül, heteket, hónapokat és éveket, mint leszurt vitézeket hagyván hátra maga után. Nincsenek fülei, hogy meghallhassa és nincsen szive, hogy átérezhesse a kiáltók szózatát és a jajgatók fájdalmait. Ezen az éven is idestova keresztül gázol már, melynek kezdetén, hét hóig tartá fagyos lehelletével jégburkaiban a természetet. Nem engedte, hogy a tavasz tündér királynéja, a természet dicső szinpadára kiterithesse ezer pompában tündöklő virágszőnyegeit, s e szinpad megszokott, várva-várt primadonnái a csalogányok, nem ringatták utánozhatlan énekeikkel, tulvilági kéjbe a természet fiának lelkét. Bokorpalotáik biztos rejtekében némán, hallgatagon élvezték át a kicsinke család örömeit. Nem! mert ez évnek nem volt tavasza. Elmaradt fokozatos átmenete télnek a tavaszba. A tél fagyos levegőjét tikkasztó meleg, lankasztó forróság váltotta fel, s még le sem takarta a mezők munkása fáradtságának gyümölcseit: már nemcsak beköszöntött az ősz, ködös, borongós napjaival. de maholnap, ajtónk előtt terem a tél, mint egy rideg fehér szakállas végrehajtó. Még alig nyujtottak árnyat a fák lombjai a fáradt munkás pihegő keblének, már sárgultan hullnak alá, mikint reményeink s mint amazt, ugy ezt is elsodorják a szél, s a sors viharai.

Jól mondta azt a költő: hogy az ember a természetnek legmostohább gyermeke. A gólya, ha kiköltötte pelyhes magzatát, csak gyönge szárnyuk megerősödésére vár, hogy kikerülve az idők zordon szakát, légi utján ujabb honába átrepülhessen, élvezni örök tavaszt, örök kikeletet. De az ember egy darab földnek rabja, lelánczolt martaléka, mozdulni sem tudhat, vagy ha megmozdul is, csörög kezén lábán a békó, a bilincs, melyet a társadalom talán lelkére is reá füzött immár. — Az ember nem mehet oda, mint a madár, a hol a boldogság napja süt, hanem gondos előrelátással rakosgatja el a komor tél időszakára, a mit a nyár nyujtott, és a kérlelhetlen környülmény meghagyott számára, siet az egész világ befejezni az évi munkákat, hogy a téli kellemetlen napokban, kandalló tüzénél, vagy olaj-mécse halvány világánál, nyugodt lélekkel mesélhessen hallgató családjának a világ mulandóságáról.

Megtértek már a magyar delegátusok is izzasztó bécsi munkájukból, hol — mint hajdan Atlás a földet, huzamos ideig tarták vállaikon hazánknak nehéz, közös természetü érdekeit, s a milliók megszavazásának szörnyü munkájától kimerülten járulnak a házi tüzhelyhez, hol a családi boldogság lágy vánkosán pihenve, szerzett babéraik által köritett homlokukról, a ház szelid angyalának, imádott hölgyének puha kacsói törlik le a nehéz küzdelem kitörő utóizzadtság csöppjeit. — De mint mindennek a nagyvilágon, ugy ennek is végének kell lenni. El fog következni nem sokára a lucskos november, a midőn a pihent vállak ismét ujabb terhek emelésére lesznek hivatva. Együtt, egy terembe fogjuk összegyülekezve látni a honnak vén és fiatal atyáit, kiknek most már komolyabb kötelességük lesz mint valaha, megfelelni annak a nagy feladatnak a melyet köznapi nyelven ugy neveznek hogy: honmentés. És a végzet nagy férfia, Debreczen város egyik képviselője, a miniszterelnök és belügyér ő nagyméltósága, szintén ott lesz a hon atyáinak diszes csoportjában.

Mi ma mint ellenzék, hallgatást parancsolunk a kebleink belsejében lakozó itélet szellemének, nem tartunk hosszas, bosszantó szemrehányásokat az eddig lemorzsolt idők meddőségéről. Nem dobjuk felszinre mint vádat azon cselekményt, hogy a volt balközéppárt és vezérének elvfeladása, még ez óráig sines előttünk indokolva, mert mindazok, mik a bevégzett országos tények körébe sorozandók, elődeik a Deákpárt által tervezve illetőleg előirányozva voltak, minők a takarékosság elvének elfogadása, a földadó kataszter kigazitása, a kereskedelmi és vámszerződésnek módositása, a bankkérdésnek kilátásba helyzett megoldása stb. Valamint mellőzzük a zászlójukra felirt „szabadelvü párt“ elnevezés igazolásának kérdését, melynek élő szemrehányásául még mindig ott sötétlik a szavazás megszoritása és az uj kiváltság, a vagyon kiváltsága, a virilis intézmény.

Pedig hát e csábos szabadelvü keresztlő, nem megszoritását feltételezné polgári jogainknak, hanem azoknak legszélesebb alapra fektetését.

Mi egy jobb jövő reményében, szives készséggel engednők, nogy a belügyér ur kormányra lépte óta lefolyt drága időt, a tanulmány, ismeretek, tájékozások rovására számitsák be.

Ezentulra azonban, az eddig tapasztalt, országunkat érdeklő és a közvéleménynyel ellenkező eljárás, visszatetszést, elégületlenséget fog kelteni, magában a szabadelvüek táborában is, a kik immáron kimeritették a mentegetések forrását, elannyira, hogy csak a kétségbe vonhatlan hazafias müködés lehet az a kapocs, mely a hitében már-már ingadozó pártot darab időre még talán meg fogja menteni a szétszóródástól.

És nem is ok nélkül; mert a várakozásnak is meg van a maga határa. Most a szabadelvüek vezére, mint belügyér és miniszterelnök, hatalmának tetőpontján, az országgyülés óriás többségének csaknem feltétlen pártolásától támogatva, oly fényes tetteknek lehet megteremtőjévé, melyek nevét halhatatlanná és tetteit örökre emlékezetessé tehetik. Csak még egy kis türelem, egy kis várakozás, és elénk fogja tárni a közel jövő, hogy mit rejt méhében, mert eljutottunk azon határhoz, melyen becsülettel csak akkor lehet keresztül hatolni, ha az uralkodó párt, nagy országos politikai fordulatának inditó okait, nem szavakban többé, hanem tettekben mutatja be a nemzetnek és szép elnevezésének, a szabadelvüségnek, mely egykor lángra gyujtotta a kebleket, valódi értékét és régi gyujtó hatását, mely mai napság már csak üres, czifra mondássá fajult, teljes erővel viszsza szerzi.

Tisza Kálmán urnak csak akarnia kell s a valódi szabadelvüség trombitájának egy harsány hangjára, leomlanak a pártok válaszfalai s a megváltó czimet nem gunyból, de hálából fogja hálántékaira tüzni nemzete, mely mint egy harczedzett férfi, megdönthetetlen bástyaként fogna jó és balsorsban a szabad intézmények hősének, a hon megmentőjének támogatására állani. Egy ország, sőt többet mondok, a mivelt világ tekint felvont figyelemmel a jövő eseményei felé.

Tiszai Dániel.

— **A miniszterelnöki** gratulatiók végbementek szombaton, a miniszterelnöki és a belügyminiszteri hivatalnoki kar részéről, az utóbbi nevében báró Keményi Gábor üdvözölte a kormányelnököt, kifejezést adván a fölötti örömének, hogy a kabinet főnöke továbbra is megtartja a belügyi tárczát.

A pénzügyi bizottság befejezte müködését. A jegyzőkönyvek jövő szerdán, vagy csütörtökön fognak hitelesittetni, s minthogy Zsedényi elnök elutazott Somsich lőn az elnöki helyettesitésre felkérve a bizottság által.

— **Ismét az aranyparaszt.** A felállitandó magyar nemzeti bank kormányzójául Móricz Pál van kiszemelve. A „K. N.“ megjegyzi: gomb van hát már, csak kabátot kell hozzá varratni.

— **Lukács György** nagyváradi polgármestert államtitkárságra emlegetik, mely uj hivatal valószinüleg a miniszterelnök ur karácsonyi ajándoka lesz, ha ugyan karácsony előtt nem állittatik fel.

— **Ez már jó!** A belügyminiszter egyetértve a kereskedelmi miniszterrel felszólitá a törvényhatóságokat körrendeletben, hogy szerezzék meg hazai gyárakból személyzetük számára a ruházati anyagot.

A „Magyarországi Kárpátegylet.“

Podolin. 1875, okt. 22.

A társulási szellem hazánkban oly lendületet vett az utóbbi időkben, hogy alig van a tudomány-müvészetnek, nevelés és gazdászatnak, ipar és kereskedelemnek figyelmet érdemlő ága, melynek előmozditására egyleteink, köreink ne lennének. Sőt, hogy minél előbb térjek át tárgyamra, — még mulatságaink, nemesebb szórakozásaink is oly társulatokat hoztak létre, melyek nem csak arra hivatvák, hogy mulatságainknak finomabb irányt adva, ismeretkörünk tágitására szolgáljanak, hanem még mint gazdászati, müvelődési tényezők is szerepelnek, s nagy jövőre hivatvák. Ily egyletek közé tartom sorozandónak a „Magyarországi Kárpátegylet“-et. melynek czéljáról, müködéséről, szervezetéről és jelenlegi állásáról és jövőjéről szeretnék egyetmást elmondani, hogy az, minél szélesebb körben találván visszhangra, figyelmet keltsen.

I.

Édes hazánk, mely nemcsak sikságokkal, alfölddel dicsekszik, mely alföld Petőfi-nk lelkének „legkedvesebb mulatótanyája“ volt, nemcsak pusztákban gazdag, melyekről lánglelkü költőnk éneklé: Puszta, puszta, te vagy a szabadság képe! hanem hegyes völgyes vidékeivel egyaránt képes az embert vonzani, képes a természet szépségei iránt érzékkel biró honfit és idegent egyenlőképen elragadtatásig gyönyörködtetni, mondom — ezen hazánk, mindezek daczára még mindig Sveicz, Olaszhon, Franczia és Németország természeti szépségeinek kénytelen engedni az utazók, a touristák szemében. A külföldit nem csudáljuk; de hogy akárhány magyar van, ki hazája szépségét nem ismeri, — sőt méltónak sem tartja megismerni, daczára annak, hogy Felsőmagyarország és Erdély hegyei, hófedte bércrei, gazdag, szépségben tündöklő völgyei versenyeznek számtalan helyen Európa legszebb vidékeivel, s nem egyszer neveztettek már el a természetvizsgálók által *kárpátainknak* „magyar Sveicz“-nak: ezt helyeselni nem lehet, ezen segiteni kell. Igaz, hogy a ki teheti, ismerje meg, tanulmányozza a külföldet, de „a haza mindenek előtt.“ — Hány százezer forintunk vándorol ki évenkint utazóink *zsebeiben* Sveiczba stb., ott megbámulják honosaink a Rütli-t, s sveici tavakat, szép hegyeket, tájékokat, s hazánkat nem ismerik, annak szépségei „terra incognita“ előttök?! Miért? Mert eddig nem volt, ki felköltené a magyar ismeretvágyát, érzékét a hon iránt, ki helyes, hazafias irányt adott volna honfiaink utazási kedvének. De hála istennek! e téren is megindult a társulási kedv árja, melynek hullámai talán hazánk természeti szépségire nézve kedvezőbb irányba terelendik az eszméket. Legalább ezen czélt tüzé ki magának a hazafias, magyar szellemü „Magyarországi Kárpátegylet,“ melynek fensőbb feladata, *„mint népgazdászati és müvelődési tényező az ország javának szolgálni“* mit elérni ohajt közelebbi czéljával, mely: *megismertetni honfiainkkal hazánk hegyes vidékeinek ritka szépségeit, természeti kitünőségeit, megkönnyiteni az utazóknak — a touristáknak — a hozzájutást, a járhatlan utakat járhatókká tenni, a szebb és kiválóbb helyeken, idylli szép, tartózkodási helyeket u. n. menházakat épiteni; vezetők és podgyászhordárokról gondoskodni az utazók számára és financzialiter megkönnyiteni a kirándulások, vizsgálások és kéjutazások terheit,* szóval: *minden eszközt megragadni, hogy hazánkfiai utazási, tanulmányozási kedvöket első rendben idehaza találjuk kielégithetőnek, hogy kedveljék meg hazánk természeti szépségeit előbb, azután a külföldét, és hogy idegen nemzetek touristái mihozzánk is ellátogassanak.*, és igy czélja megakadályozni először, — hogy *honfiaink drága pénze kivándoroljon*, és előmozditani másodszor azt, *hogy a külföld is tartsa érdemesnek pénzét nálunk költeni: és ezáltal anyagi jólétünket emelni.*

Ezen hazafias czél elérésére alakult a *fentnevezett egylet* s elismerés a hazafiaságnak“ az ország számos vidékein és városaiban számlál tagokat, többi közt *Debreczenben* is (Kola J. Mártou László, Szabó Imre urakban), miből az is kitetszik, — hogy nem egészen ismeretlen tárgyról irok, midőn ez egyletet meg akarom ismertetni a „Debr.“ olvalóival.

II.

A „Magyarországi Kárpátegylet“ 1873-ban alakult, székhelye *Késmárk*, Szepesmegyében; de közgyüléseit évenkint hazánk egyik legkiesb fürdőjében *Tátrafüreden* tartja, nem messze Késmárktól (mindig aug. hóban.) Ez egylet leginkább a szepesi kárpátok s vidékek ismerettessé, könnyen hozzá férhetővé tételével foglalkozik, s munkásságának egyik legcsattanósabb elismerése az, hogy ritka pártolásnak, elterjedésnek örvend. Mig ugyanis 73-ban 345 tagot számlált, 74-ben 761-re rugott fel azok száma, s az idén, 75-ben május hó 6-káig 953 beirt taggal lépett a haza elé, mely tagok közt van 27 alapitó, 926 rendes tag, kik közt az orszag minden rangu és állásu férfiaiból találhatók, elkezdve a primáson, minisztereken, lefelé a nemesség, tanárok, papok, ügyvédek, kereskedők s utazókig stb. — *A tagsági dij évenkint* 2 frt. o. é. A társulat rendes igazgató személyzettel bir (egy igazgató, 2 aligazg. jegyző, pénztárnok, 40 tagból álló valasztmány) s a legnagyobb lelkiismeretességgel és szakavatottsággal kezeli a befolyt pénzeket, s iparkodik a tagoknak minél nagyobb előnyöket biztositani. Ez előnyök következők:

1.) Az egylet, hatásköréhez tartozó összes vidéken, (mely területekre osztatott fel) tartozik az utazó tag mellé vezetőket rendelni, ha kivánatos, csekély megállapitott dijért.

2.) A tag tudósittatik a különböző kirándulási pontokról, a kirándulások megnevezésével; mik a vezetők és hordárok dijai naponkint? stb.

3.) Egyes, kiválóbb helyeken „menházak“ vannak, hol megpihenhetnek az utazók ingyen.

4.) Ha akár vendéglős, akár a vezető zsarolni akarja az utast, az igazgatóság rögtön elégtételt szerez a jogos felszólalásnak.

5.) Tátrafüreden, ha szálláshiány áll be a fürdővendégek sokasága miatt, — a tagnak előnye van a nemtag felett.

6.) Évenkint kap a tag egy évkönyvet, melyben tudósittatik az egylet ügyeiről, s értekezéseket, ismertetéseket olvashat a Kárpátok és Tátrában eszközlött kirándulásokról; kap továbbá gyönyörü fényképezett tájképeket mellékelve stb.

7.) Számos vasuti társulat névszerint: A Kassai-Oderbergi, Károroly-Lajos, Pécs-Barcsi, Magyar-Keleti, Magyar-Nyugoti, déli, magy. kir. állami, Duna-Drávai, az egylet tagjait tetemes árleengedésben részesiti.

8.) Az egyletnek, többnyire szakmunkákból álló könyvtára a tagok rendelkezésére áll.

(Vége köv.)

— ***A magyar fővárosból.*** **Szécsi Zoltán** „Clarissé“-je nyerte meg a nemzeti szinház drámabiráló bizottságától a 100 arany pályadijat. — **Az orvostanhallgatók** segély és önképzőegylete elnökéül Bachsitz Mór választatott meg 10 szavazat többséggel Gere Gyula ellenében. **A képviselőház** irodájában az igtatói és segédkiadói állomásokra pályázat nyittatott. **Király ő felsége** 100 frtnyi segélyt adományozott a budapest-ujlaki r. k. templom helyreállitására. **Rudolf** főhg Gödöllőről megérkezett. **Id. Lendvay Márton** szobra nem fog a nemzeti szinház elé kerülni — térhiány miatt, — hanem a muzeum parkjába.

Vidék.

— A „Debreczen“ levelezése. —

Szatmár, okt. 24. 1875.

A „Debreczen“ f. hó 21-ről kelt számában „Házasság és honositás“ felirattal, Plank Antal bécsi lakos bigamiája közöltetett, mint társadalmi tekintetben is kiváló figyelmet érdemlő fontos esemény.

Nem szükség ily „fontos eseményért“ Bécsbe menni, van ilyen Szatmár városban is, Debreczenhez közel.

Ez Kovács Leo honvédszázados bigamiája.

Ugyanis: Kovács Leo Olaszországban Verduan herczegnővel, Moletti olasz kir. ezredes mostoha leányával, polgári és egyházi házasságot kötött. Az egyházi házasság megsemmisitése iránt a nő a nápolyi érseki sz. szék előtt pert inditott, de a sz. szék e házasságot ítéletileg is érvényesnek mondotta, mely itélet jogerőre emelkedett. Kovács Leo magyarországi szomolnoki születésü lévén — Magyarországra viszsza került, s itt a polgári házasság feloldását kérte a kassai sz. szék előtt, hol az előbb fel is oldatott. de csakhamar a feloldó határozat visszavonatott,

E szerint Kovács Leónak olasz nőjével polgári és egyházi házassága érvényben áll.

Ekkor Kovács Leó honvédszázados, Révész Bálint debreczeni superintendens ur tanácsára reformatussá lett és Szatmár városban Kaposi Emmával egybekelt, s őket Csécsi Miklós ottani ref. pap összeeskette.

E dolog a magyar miniszteriumnak tudomására hozatván, Kovács Leó honvédszázados kétnejüség büne miatt bünperbe fogatni rendeltetett, a mi a szatmárnémeti kir. tvszék előtt Vajai Károly kir. ügyész ur által 1874. év legelején teljesitve is lett. Azonban e bünper Máriási tábornok felszólamlása és hivatkozása következtében a pesti kir. tábla által a kassai honvédhadbirósághoz áttétetni határoztatott, s 1874. november óta ott hever, — a Mészáros Sándor hadbiró kezei közt, s várja a boldog feltámadást.

Ezekből látszik, hogy a Kovács Leó honvédszázados bigamiája feltünőbb, társadalmilag fontosabb esemény mint a Plank Antalé, a résztvevő személyek, biróságok s azon körülmény tekintetéből is, miszerint a honvédhadbi-

---

A „DEBRECZEN“ tárczája.

AZ ÉLET ISKOLÁJA.

— Eredeti elbeszélés. —

Irta: GRÜNVALD JÓZSEF.

I.

(Folytatás.)

Berthold ur.

A dolognak magyarázata pedig az volt, hogy midőn Berthold ur az asztalnál ülő egész társaságot beszélgetésbe látta elmerülve lenni, észrevétlenül kihajtott négyes fogatu hintóján, s félóra alatt a csak egy mértföldnyire fekvő kis mezővárosba Angyalházára ért.

Egy vándor szinész-társaság müködött ez időszerint Angyalházán s Berthold ur feltette magában, hogy az egész társaságot kiviszi ma Kislakra. E czélból rögtön felkereste az igazgatót, ki eleinte vonakodott ugyan a kérelemnek engedni, mondván, hogy ma Ariadne kisasszony jutalom játékául „Rómeo és Julia“ van hirdetve, s a jegyek nagyobbrészt már el is keltek; de Berthold ur azon ajánlatára, hogy az összes jegyek árán felül még kétszáz forintot kész áldozni, s a rendőrséggel szemben is minden felelősséget magára vállal, hajtott a szép szóra s rögtön kiadta a rendeletet az utra készülődésre.

„Közbejött akadályok miatt a márra hirdetett „Rómeo és Julia“ holnapután fog előadatni.“ Ilyen tartalmu falragaszok voltak olvashatók egynegyed óra mulva a közhelyek és főbb utczákon.

A mintegy husz tagból álló szinésztársaság tehát az utra elkészült és miután Berthold ur még egy czigánybandát is kocsira ültetett, vigan indultak Kislak felé.

A kastély udvarán minden halandónak torkán akadt a szó, midőn Berthold urat ilyen társaságban megérkezni látták.

Az első kocsiban mindössze csak négyen ültek. Berthold ur a nap hőse; mellette Ariadne kisasszony a primadoma, velök szemben ültek Várhidi József szinigazgató és Rakottyai Eduárd szerelmes szinész. A második kocsiban a kilencz tagból álló czigánybanda volt elhelyezve; a harmadik és negyedik kocsiban a szintársaság többi tagjai. Utánok következett még két szekér, melyek mindegyikébe két sovány gebe volt befogva, ezek hozták a dekoratiókat.

Midőn tehát a kocsik megállottak, a hangászok is letevék a vonót, a trombita is elnémult — általános csend uralkodott egy pillanatig. Első volt, ki a csendet megtörte Sámuel ur, ki miután látta, hogy Bertholdnak eszeágában sem volt megszökni, barátságosan közeledett feléje s megveregetve vállát minden harag nélkül következőleg szólt Bertholdhoz:

— No hiszen te igen szépen itt hagytad a társaságot Berthold.

— Csak ezeket a fiukat hoztam el, egyebet semmit, mondá mosolyogva s leugrott a kocsiról, hogy Ariadne kisasszonyt a leszállásban segitse.

Következett aztán a bemutatás, s a társaság csakhamar előbbi jó kedély hangulatában találta magát, sőt midőn Madarassyné ő nagysága értesült a dolog mikénti állása felől, gyomorgörcsei rögtön elmultak, valamint Gabriella kisasszony is egészen jobban érezte magát.

Csupán a nevelő ur, Tihanyi Andor viselte magát csendesen, s figyelmes szemmel vizsgálta a történtek minden egyes mozzanatát.

A szinház előállitását Berthold ur Ambrózy Abrisra bizta.

Kezdődött tehát a szinház épitése. A kocsik és szekerek kitolattak a nagy tágas kocsiszinből, s valami öt ács mesterember dült neki a munkának. A csürben lerakott hoszu deszkák előhozattak; a fürészelés és kopácsolás elhangzott egészen a faluba, honnan a paraszt gyerekek nagy sokasággal tolakodtak a kastély keritéséhez, bámulni a szokatlan munkát. A szintársulat legifjabb és legalsóbb rangu tagja Halasi Géza ügyelt Thalia templomának felépitésére, habár Ambrózy adta is az utasitásokat.

A társaság száma jelentékenyen szaporodott a színésztársaság tagjaival, kik a legelőzékenyebb fogadtatásban részesültek. Ariadne kisasszony kedves modorát megszerette a vendégsereg, a leánykák csak vele társalogtak, a mamák csak róla suttogtak, s a fiatal emberek tüzes pillantásokat vetettek feléje.

A csend és nyugalom azonban csak látszólagosan állott helyre. Hogy Madarassyné ő nagysága gyomorgörcsei elmultak, az kétséget sem szenved, mert hisz nem is voltak gyomorgörcsei; de hogy Gabriella kisasszony nem érezte magát jól, sőt hogy épen most volt a legrosszabbul, azt az, ki e gyönge teremtés lelkébe bepillantani tudott volna, megláthatta volna; de ki vizsgálhatja a sziveket és veséket.

Gabriella halvány arczán bizonyos nyugtalanság jelei voltak láthatók, s hogy ezt észre ne vegyék, mosolyt erőltetett.

Tihanyi Andor észrevétlenül közeledett feléje, s nehány szót mondott halkan, melyre Gabriella egész hidegen azt felelte:

— El vagyok határozva. Várom.

Mig bent a társalgásnak különböző neme folyt, azalatt kint az udvar egyik szegletében a szinház már csaknem egészen elkészült; már csak a sugólyuk előtti lámpasort kellett elhelyezni. Berthold ur is ott volt, s adta a rendeleteket, a miért Ábris megneheztelt, hogy minek beszél az ő dolgába.

Hja Berthold ur e tekintetben is igen ügyes ember, a mit ő egyszer magára vállal, azt ki is szokta vinni. Ámbár a kastély körül található mindenféle deszkadarab felhasználtatott, s más szükséges tárgyakban sem volt fogyatkozás, mindazáltal nem kis feladat volt ilyen gyorsan és oly alkalmatosan berendezni egy szinpadot és nézőtért.

Nemsokára esteledni kezdett. A szinész csoport kivonult a termekből, mert hiszen egy óra mulva már kezdődik a játék, s készülni kell az előadásra. A deszkából összeütött Thalia temploma mondhatni fényárban uszott kivül belől. A falu lakóinak most már nagyobb csoportjai állták körül a kastély keritését, apróbb gyermekek s felnőttebb suhancok még a keritésen is merészeltek átmászni.

(Folyt. köv.)

róság tényleg félretette a jogérvényes itéletet s egyéb hivatalos okmányokat, s tultette magát a fenálló magyar törvényeken is, de fontosabb ez eset a Plank Antalénál azért is, mert eltekintve attól, hogy e bünper már két év óta van folyamatban, vagy is álomban, a bünvádi kereset alatt álló Kovács Leó honvédszázados tiszti rangját viseli, és most is mint kandidatus őrnagy, presumtivus ezredes, tényleg parancsnokol.

De félek, hogy a „Hon“ és „Ellenőr“ ez esemény közrehozataláért — noha már a magyar államba ez megtörtént, — rám zudulnak, hogy a honvéd intézményt támadom meg.

A Kovács Leó honvédszázados bigamiáját a Plank Antalénál fontosabbá teszi még azon körülmény is, hogy Kovács Leó szabadkőmüves.

Az egész eseményben vigasztalás csak az, hogy bigamia tekintetében is meg van a paritás Ausztria és Magyarország közt.

R. F.

H.-Nánás, okt. 24.

Becses lapjának 204-ik számában megjelent azon levelemre, melyben én egy itt elkövetett jogtalan eljárást megróvtam a „Független Polgár“ 697—434-ik számában „Nem liqueur kell!“ czim alatt kikel a holmi nyápisz édességek forgalomba bocsáthatása ellen, s rosz neven veszi azt, miszerint a „Debreczen“ helyteleniti, hogy az ipartörvények s a miniszteri rendelet ellen vétenek.

Hogy ez ügyet különböző szempontokból lehet megitélni, beösmerem, de óhajtanám tudni, hogy milyen szempontból itéli meg azt a „Független Polgár“, mert nélkülöz minden alapot azon állitása, hogy ezen iparczikk közforgalomba bocsátása által a szellemi müvelődésre pressió gyakoroltatnék.

Hogy az incriminált nyápisz édesség, sem a szellemi müvelődés, sem az egészségre káros befolyással nincs, azt bizonyitja Szatmármegye első alispánja Domahidy Páltól 2574/871. szám alatt kiadott azon határozat, hogy azon gyár, — honnan a h.-nánási kereskedő vásárol, — készitményei az egészségre, mint azt egy orvosok és gyógyszerészekből álló konsistórium a legszigorubb vegyelemzés alapján konstatálta, legkisebb káros befolyással sincs. De vegyük a különböző szempontok közöl nemzetgazdászati szempontból ez ügyet, ugy vélem, hogy csak hátrányára lehetne a honi iparnak, ha azt egy ágazatától megfosztva , yengitenők, mert utóvégre „de gustibus non est disputandum“, a kinek tetszik, szija tele magát szilvóriummal, de nem szabad figyelmen kivül hagyni azon körülményt, hogy vannak emberek, kik az ilyen holmi sligovicza erősségekhez szokva nincsenek, s végül egy törvényes közeg tartozik respektálni ugy az ipartörvényeket, mint azon felsőbb rendeleteket, melyek a magyar korona területére vonatkoznak.

Ennyit a „Független Polgárnak.“

Merkur.

— ***Vidéki hirek.*** **A temesvári** szinházat elfogják árverezni. — **Trefort** miniszter f. hó 20-án kassára érkezett. — **Kecskeméten** Katona József sirhalma elhanyagoltatik. — **Baján** e napokban 3 fiatal ember ölte meg magát. — **Nagy-Becskereken** az ujbor itczéjét 6 kron mérik. — **B.-Gyarmathon** f. hó 25-én és következő napjain fog a hirhedett raológyilkos Benkó Sisa István és társai ellen a végtárgyalás megtartatni. — **Lukács** György n.-váradi polgármester leköszönt.

Őszi estékre.

(Géressy Kálmán előadása a magyar irodalom és miveltség történetből a XIX. században.)

A nemzet irodalma iránt tanusitott ezen közönyösségének azon következménye lett, hogy költőink nagy része teljesen elkészülve lépett a közönség elé, s mint irodalmunk müvelésére valódi hivatást érzők, ezen hivatásuknak ellent sem állhattak. Példa erre Kisfaludy Sándor, ki mint ifju, a katonai pályára lépett; majd beutazván Magyarország s Erdély nagy részét, ezen utazása közben hazánk számos, különféle ajku lakosainak látása felébreszté benne a vágyat, hogy minden erejét irodalmunk ügyének szentelje. Pár évi katonáskodása után a testőrséghez tétetett át Bécsbe, hol megismerkedett az idegen, nevezetesen, a franczia és német irodalmakkal. A franczia háborubani részvéte sajátságosan kedvező körülmény volt s egyszersmind serkentőül szolgált az irodalom teréni fellépésre, s költői tehetsége érvényesitésére.

Ugyanis Mantua ostrománál elfogatván, mint fogoly Francziaországba vitetett, melynek legszebb részén, a Provence-ban a narancsligetek s olajfák hazájában szülemlettek a tárgyak legszebb dalaihoz.

A fogságból kiszabadulta után lelépett a katonai pályáról, s szerelme tárgyát, kit fogsága alatt oly nagy távolság választa el tőle, szive választottját nőül vette. De már ekkor készen voltak művei, melyek által hirét megalapitotta, azokat nem sokára közre is bocsátotta, a „Kesergő szerelem“ és a „Boldog szerelem“ czim alatt, melyek biráló kedveltségben részesültek még aristocrata családainknál is. Sokan voltak, kikben épen Kisfaludy költeményei ébresztették fel irodalmunk iránt az érdekeltséget és a hitet, hogy nyelvünk és irodalmunk fel fog virágozni. Ezen kivül azon irodalmi haszna volt e müveknek, hogy olvasó közönségnek épen azokat nyerték meg, kik addig legkevesebbet olvastak magyarul.

Érdekes e korban azon tünemény, hogy a Csokonay müveit a férfiak olvasták és kedvelték inkább, mig a női közönség idegenszerüséget érzett azok iránt, a bennök gyakran előforduló pajkosság, sőt trivialitás miatt. A classicus zamatu költemények sem igen érdekelték őket, mig a „Boldog szerelem“ és a „Kesergő szerelem“ legkedveltebb olvasmányukat képezték.

A „Himfi szerelmei“ lyrai költeményeket tartalmaz. Átalaban Kisfaludy határozottan lyrai, alanyi költő volt. Alanyisága a természet tárgyait a maga szempontjából fogván fel, saját érzelmeiben öszhangban, azokhoz alkalmazva dolgozta ki.

Szép nyelvezete igen emelte kedveltségét, hasonlóképen fokozta a kedvező hatást az olvasóban, azon sajátos nevéről nevezett versszakok használata, melyekben gyakran igen szépen, meglepően, az utolsó sorban van az eredmény. Irodalmi becs tekintetében a „Kesergő szerelem“ felette áll a „Boldog szerelem“-nek. Ennek oka azon körülményben áll, miszerint a fájdalom általában kedvezőbb a költői foglalkozásra, mint a boldogság. A legkitünőbb költőknél is tapasztaljuk, hogy sokkal sikerültebben rajzolják müveikben a fájdalmat, mint a boldogságot.

Dante világhirü „Divina comoediá“-ja 3 része közül például legbecsesebb a pokol festése, mig a purgatorium és a paradicsom, s különösen ez utóbbi leirása, bárminként igyekezék is a költő a boldogságot a költészet legszebb ecseteivel, a legragyogóbb szinekben feltüntetni, mégis meglehetősen egyhangunak s untatónak tünik fel a pokol elkárhozottainak jajgatásai és könyei mellett.

Nevezetes Kisfaludynak regeköltői müködése is. Számos és szép regéket adott ki, „Regék a magyar előidőből“ czim alatt. Ezek némelyike tisztán történeti tárgyu, mások pedig csak történeti háttérrel birnak, de mindannyija becses, s a tiszta magyar zamatu előadás miatt azon korban közkedveltségben részesült.

Kisfaludy tellépett a szinmüirodalom terén is, nevezetesen több szinmüvet irt, melyek közt legnevezetesebb „Hunyady János“ czimü tragoedia. Nagy drámairó azonban nem volt, valamint általában ritkán szokott az epicus és lyricus tehetség a drámairóival párosulva előjönni.

Az összes költői talentomoknak két osztályát vagy nemét lehet megkülönböztetni. — Egyik osztályba sorozhatók azon költők, kiknek költői tehetsége a költészet minden ágában nyilatkozik és érvényesiti magát, mégpedig sikerrel. Ilyen tehetséggel birt például Csokonay, kinek lángelméje nagyságát épen müködési terének nagysága, sokoldalusága bizonyitja.

A másik nem, vagy osztály képviselői azon költők, kik határozottan vagy a lyrai, vagy a drámai, vagy az epicus költészet terén lépnek fel, s a köztészetnek csak egy ágát müvelik.

Ezek közé tartozik Berzsenyi Dániel, természeténél fogva lyrai költő volt, s a lyrai költészet müvelésére volt hivatva; azonban e téren is nem a legtöbb lyricus által tárgyul vett s feldolgozott indulatok, érzéseknek, minő például a szerelem, öröm stb. volt megénekelője, hanem a legfelségesebb költői műalakot igénylő fajt, az ódát müvelte, különösen és majdnem kizárólag ódonköltő levén.

Az ódaköltészet a görögöktől kezdve a legmagasabban szárnyal, s a legfenségesebb gondolatokat és eszméket szokta feldolgozni.

Berzsenyi nehány ódája ódaköltészetünk legszebb gyöngyei közé tartozik, melyeket a mai nemzedék is könyvnélkül megtanul. Ilyen a „Romlásnak indult, hajdan erős magyar,“ — mely ódaköltészetünkben epochális jelentőségü.

Kölcsey a magyar irészet megalapitása czéljából három szigoru birálatot irt, Csokonay, Kiss János és Berzsenyi ellen. Ez utóbbi azonban sokkal büszkébb levén, s tehetségének érzetében a felettébb szigoru birálatot nem bocsátotta meg Kölcseynek, s bár annak barátja volt, elidegenült tőle, s a további költői munkássághoz is elvesztette kedvét.

Külföld.

— **Törökország**. A nagyvezér körlevelet intézett a tartományi kormányzókhoz, hogy a tartományi igazgatótanácsok megállapittassanak, ajánlja nekik, hogy csakis a bizalommal biró férfiak választassanak meg, vallás és rangkülönbségre tekintet ne legyen.

Milano. Rómában kárba veszett az a nagy előkészülés, melylyel a német császár megérkeztét várták. A császár az udvari bálon nagyon vig volt. Okt. 23-án elutazott kisérve a király, herczegek, kamara elnökök s hatóságok által.

Görögország. Az állitólag a püspökválasztásnál elfogadott megvesztegetés miatt a régi Bulgáris kabinet két tagja vád alá helyeztetett.

— **Ragusa**, okt. 23. Dalmátiában terjed a marhavész. A lovak között takonykór ütött ki Trebinjénél.

(—) **Ausztria**, Bécs okt. 23. Andrássy nem tekintve a franczia kezdeményezést, sürgős előterjesztést tőn Konstantinápolyban a tészint conversált, részint 1876-ban lejárandó 9 %-es török kincstári bonok birtokosai érdekében, de azért lehetséges a csatlakozás az esetlegesen keletkezendő angol, franczia akczióval.

Szinészet.

—d—f. Vasárnap, október 24-én tarták utolsó előadásukat szinházunkban a chinai büvésvészmesterek. Hiszszük és reméljük, hogy nem lesz még egy előadás közkivánatra, mert bizony Megyeri és Fáncsy is megsokalhatták már a dolgot. Mutatványaik különben csaknem ugyanazok valának, mint az ezelőttiek, a programból azonban kimaradt a borzalmas késdobáló mutatvány, s ezt jól is cselekedték, mert a közönség már nagyon iszonyodott attól.

E mutatványokat megelőzte „Földszint és lebuj“ czimü bohózat 1 felvonásban, mely igen igen mulatságos volt. Ha jól emlékezünk e bohózat mintegy hét év óta nem adatott szinpadunkon, de Együd alakitása a tánczmester szerepében még most is élénk emlékünkben van, ma Timár adta e szerepet, s mondhatjuk meglehetős ügyességgel. Kitünő felfogással játszott azonban Kiss, (Nyulfi) s jó kómikus játékával a közönséget mindvégig mulattatta. Rott Mari és Siposné a darab előnyére müködtek; a rövid ideig tartó előadás felette sikerült volt.

UJDONSÁGOK.

* **Előfizetőinket** tisztelettel kérjük, hogy ugy a régibb, mint a jelen évnegyedi előfizetéseiket minélelőbb beküldeni sziveskedjenek.

* **Joghallgatók** segélyző egyletének elnöke tegnap délután meglehetős zajos gyülésben lőn megválasztva. A felügyelő tanár Kőrössy Sándor ur d. u. 3 órakor igen szép beszéddel megnyitá az ülést. A tanár ur üdvözli a jogászokat, mint a kik dicséretes érdekeltséget tanusitanak a humanus egyesület irányában, s felhivja figyelmöket egy „jogász önképző-egyesület“ alakitására. A jeles beszéd többször lelkesülten megéljeneztetett. Mielőtt az elnökjelöltek ajánlása megtörtént volna, meghatároztatott, kik birnak szavazati joggal. Elnökül ajánltattak: Vincze Miklós és Sinka Ferencz, a megejtett szavazás után ez utóbbi lőn 14 szótöbbséggel megválasztva, ki a bizalmat megköszöni, s az ellenpártot vádolja az egylet ügyei iránt való érdektelenséggel, mit a Vincze pártiak visszautasitának, sőt nagy része a termet el is hagyja. Az elnök beszéde után a felügyelő tanár szólalt fel, helytelenitvén a távozást, Sinkát pedig megróva, „mert“ — ugy mond nagyon helyesen — „ő“ már nem egy pártnak, hanem az egyletnek az elnöke.“ Ezután az egylet tisztviselői, s a bizottsági tagok választattak meg.

* **A Kőrössy Sandor** tanár által megpenditett eszme a jogászok körében való „Önképző társulat“-ot illetőleg az ifjak részéről nagytetszéssel fogadtatott, s mint halljuk ennek létesitését kapcsolatba hozzák az e lapokban érintett „Olvasó kör“ létrehozásával. Ha összesze fognak tartani, bizonyára siker koronázza kezdeményezésöket.

* **Szinházi hirek.** Szalai Anna kisasszony, drámai énekesnő, ki jelenleg a kolozsvári szinházban vendégszerepel kitünő sikerrel, mint értesültünk, legközelebb városunkba érkezik, s szinpadunkon több darabban fel fog lépni. Julius Caesar előadatása e hétről valószinüleg elmarad, miután csaknem minden napra uj darab van kitüzve, mely a tagok idejét nagyon is igénybe veszi.

* **Főiskolánkban** a tanuló ifjuság valódi lelkesedéssel karolja fel a gyorsirás ügyét, ugy látszik, e tekintetben sem akar hátrább maradni hazánk más jelesb tanintézeteinél; mind az al, mind a fel gymnasiumban külön tanfolyam nyilt a gyorsirás számára, igy a tanuló ifjuság közt a versenyzésre egészen uj tér nyilt ezáltal, a mi egyáltalában dicsérendő. A főiskola kebelében levő egyletek száma egygyel szaporodott, a fel gymnasium tanulói között egy „Gyorsiró egylet“ alakult. Általában véve főiskolánkban a gyorsirás szép virágzásnak indult a tanárkar pártfogása mellett; nagyon óhajtandó, hogy a tanuló ifjuság részéről e buzgalom ne legyen szalmatüz!

* **A nemzeti szinház** dráma biráló bizottsága a legközelebb középfaju drámára kitüzött 100 drb. aranyat egyhangulag „Clarisse“ czimü drámai szerzőjének itélte, a ki nem más, mint biztos forrásból irhatjuk, Balogh Zoltán kitünő költőnk, bár a jeligés levél „Szécsi Zoltán“ nevet tüntet elő. A jeles férfiu e nevet több ideig használta, mind irodalmi müködésében, mind a közélet terén. Balogh Zoltán homlokára e diadal uj megérdemelt babért füz, s mi kivánjuk a magyar költészet érdekében, hogy kedves muzsáját minél többször hallassa velünk és éljen soká!

* **Veress Lászlóné** urhölgy ő nagysága a Kolozsvártt e hó folytán tartott gazdasszonyi kiállitáson kitünő kenyeréért és szép pereczéért dicsérő oklevelet nyert. — Örömmel regisztráljuk e hirt, a mely, mig legfőbbkép a t. urhölgy gazdasszonysága kitüntetését tartalmazza, másrészt általa a debreczeni kitünő gazdasszonyok is elismerésben részesülnek.

* **Láng Boldizsár** adótisztet gyászos eset érte, mert öcscse Láng Mór, a ki jelenleg a nyirbátori kir. járásbiróságnál, mint végrehajtó müködött, a ki 1848—49-diki önvédelmi harczban, mint 13-dik honvéd zászlóaljbeli örmester Branicskónál, Gyonnal részt vett, — szekérrel feldülés következtében elhalt. Béke lengjen siremléke felett!

* **A korcsolyázó** egyletről mit sem lehet hallani; pedig az idő már közelg, s nagyon jó volna, ha a választmány intézkednék valamikép, hogy legalább az egylet volt tagjai és azok, kik ezután tagjai akarnak lenni, tájékozhassák magukat az egylet ügyeinek miben állásáról.

* **Kühnel Ignácz** budapesti előnyösen ismert ügyvéd s fővárosi képviselő lakását Sándor-utcza 10 sz. alól f. évi nov. 1-én a kerepesi közutra, a nemzeti szinház uj épületének Pannonia szálloda melletti része első emeletébe teszi át.

* **Tóth Mihály** lakatos neje, Tóth Terézia asszony folyó hó 24-én éjjel elhunyt. Temetési szertartása kedden délután 2 órakor a Teleki-utczán Tóth István házánál lesz.

* **Hymen** T. Kovács Ferencz helybeli kereskedő ma d. u. 4 órakor tartotta esküvőjét a ref. nagytemplomban, diszes vendégkoszoru jelenléte mellett, Kolda Lina kisasszonnyal. — Boldogságot és megelégedést kivánunk a tiszta szerelemből kötött frigyhez!

---

* **A jog és államtudományi kar** polgárai alig hogy befejezék az egyik választást, — már a másikról kezdenek gondolkozni, — nevezetesen — a bálelnökségről. Személyek felől még nem merültek határozott kombinatiók de ez a legközelebbi napokban már meg fog történni.

* **A Gazdasági néplap** a baranyamegyei gazd. egyesület hivatalos közlönye“ czimü folyóirat küldetett be hozzánk, válogatott tartalmánál fgva ajánljuk a gazdaközönség figyelmébe. Megjelenik minden hó 15-én egy nagy 8-adrét iven. Egyleti tagoknak ingyen küldetik. Nem tagoknak az előfizetési ár egy évre egy forint, mely Vörös Mihályhoz Pécsre küldendő.

* **Uj zeneművek.** Táborszky és Parsch nemzeti zenemü-kereskedésében Budapesten, ujonnan megjelentek: Blaháné és Tamássy legkedveltebb dalai. „A falu roszszából“ és „A ripacsos Pista dolmányából“ 1. Itt vagyok, ragyogok. 2. Sárgán virágzik a repcze. 3. Alig virrad, alig alkonyul. 4. Huzzad csak huzzad keservesen! 5. Zsuzska lelkem csak egy szóra. 6. Czifra szüröm szegre van akasztva. 7. Halod-e rózsám, hallod-e? Énekhangra zongora kisérettel (vagy zongorára magán) alkalmazta Erkel Gyula. Ára 1 frt.

Franczia dráma először.

Debreczeni szinház.

Kedden, 1875. okt. 26-án.

II. Bérlet. 5. sz.

adatik:

A NÉPTANITÓ.

Dráma 5 felvonásban. Irta Mauricza Pál, forditotta Kecskés Károly.

1. felvonás. A betörés 2. felvonás. A gyermek barát. 3. felvonás. Az atya mint biró. 4. felvonás. A rablók becsülete. 5. felvonás. A halál mint szabaditó.

Holnapután okt. 27-én bérletfolyamban adatik:

TULIPATAN SZIGETE.

Vig operette 1 felv. És e szinpadon először: **„Nevelő ezer baj közt.“** Vigjáték 1 felv.

Kezdete 7 órakor, vége fél 10-kor.

— **Bécsi tőzsde** okt. 25. (Távirati tudósitás.) Ezüst 105.—, cs. arany 5.41— ; Napoleonarany 9.07.

Ideiglenes felelős szerkesztő:

TISZAI DÁNIEL.

Nyilttér.

Arverési hirdetmény.

Alólirt bir. végrehajtó által közhirré tétetik, miszerint vagyonbukott **Weisz Izsák** budapesti lakos csődtömegéhez tartozó 822 frt 60 krra becsült kikészitett birka-bőrök (szörnemüek) s egy vásári fabódéból álló ingóságok a helybeli vásártéren f. 1875. **november 4-kén d. e. 9 órakor** kezdetét veendő nyilvánes árverésen el fognak adatni.

Debreczen, 1875. okt. 23.

Török Péter,
bir. végrehajtó.

341 2—2

HIRDETESEK.

CHARLES BURRELL
St. Nicholas Works, Thetford, Norfolk, Anglia képviselősége.

Pirnitzer Alajos

gazdasági gépek
raktára és javitási műhelye
Budapest, Akademia-utcza 6. sz., Tüköry-féle palota mellett.

Gőzmozdonyok túl nem haladt működéssel.
Gőz-cséplőgépek.
Járgony- és kézi cséplő-gépek.
Vető-gépek, könnyük, egészen vasból.
Arató-gépek.
Tisztító-rosták.
Szecskavágó-gépek.
Trieurs (konkoly és bükköny-választók)
Famüveleti-gépek.
Hajtószijak.

Árjegyzékek kivánatra postafordultával küldetnek.

244. sz.

ÁRJEGYZÉKE

az

„István“ gőzmalom társulat

készitményeinek

helybeli raktáraiban.

Szám	Költségmentesen engedmény nélkül, készpénz fizetés mellett, kötelezettség nélkül	Egész zsákban		Kisebb részletben 1/8 mázsáig	
		100 b. font		oszt.	ért.
A B	Asztali dara 1-ső rendü	12	84	13	10
C	szintén 2-od „	11	72	12	—
0	Királyliszt	12	47	12	70
1	Lángliszt	11	91	12	20
2	Montliszt	11	35	11	60
3	Zsemlyeliszt 1-ső rendü	10	79	11	—
4	szintén 2-od „	10	05	10	30
5	Fehérkenyérliszt 1-ső rendü	8	93	9	10
6	szintén 2-od „	8	—	8	20
7	Barnakenyérliszt 1-ső rendü	6	89	7	—
8	szintén 2-od „	5	96	6	10
9	Láblisszt 1-ső rendü	4	84	—	—
10	szintén 2-od „	3	35	—	—
R I	Rozslisszt 1-ső rendü	7	07	7	20
R II	szintén 2-od „	6	51	6	60

=zsákingyen.=

Debreczen, 1875. okt. 7.

A DEBRECZENI

könyv, kömünyomda s kártyagyári részvénytársulat

KÖNYV- KŐ- és MÜNYOMDÁJA.

ajánlkozik

mindennemü nyomtatványok

jutányos áront

gyors és pontos

elkészitésére.

Üzlethelyiség, — hová a megrendelések intézése kéretik, — főpiacz, a reform. nagytemplom mellett.

Debreczen, nyomatott a részvény társ. könyvnyomdájában. 1875.